

Svoj svome

Nepotizam u Crnoj Gori ima dugu tradiciju. *Ko će kome, ako ne svoj svome* - nije nastalo juče. Dok iz Evrope upozoravaju da sve baš neće moći da funkcioniše na rodbinsko-kumovskim vezama ako želimo u EU, ukorijenjeni običaj odolijeva. Kako to izgleda u praksi lijepo ilustruje nedavni primjer u Rožajama.

Nakon što je izgubila vlast u Rožajama, DPS je novu upravu koju čine Bošnjačka stranka i SDP-a tužila Upravnom sudu. Tvrde da su nezakonito zapošljavali svoje, a pride dali otkaze 34-orici DPS-ovaca. Uz to navode i primjere nepotizma gdje se zapošljavaju supruge, šuraci, rođaci...

No, iz Bošnjačke stranke su saopštili da je bivši predsjednik opštine **Nusret Kalač** za vrijeme svoje vladavine poslove u lokalnoj upravi i javnim ustanovama povjeravao pretežno svojim rođacima. Pa navode: zaposlio je tri brata, suprugu, sinovicu, šuraka i ženu mu... „Samo u periodu od 23. marta ove godine u lokalnoj upravi i javnim ustanovama upošljeno je 11 osoba iz plemena Kalač”, navode iz BS.

Imali su od koga da uče funkcioneri na lokalnom nivou. Od vrha. Supruga **Filipa Vujanovića**, **Svetlana** sudija je Vrhovnog suda. U ranijem mandatu bila je sudija, pa predsjednica Apelacionog suda, član Sudskog savjeta i predsjednik Disciplinske komisije tog tijela. Njen suprug, po funkciji, proglašava izbor Savjeta i predlaže dva njegova člana. Nije bilo potrebe

Dugoročno od dobijanja izbora na prevaru i ostalog štetocinstva opasnija je tendencija kojom se djeca političke i tajkunske „elite” pozicioniraju da preuzmu poluge moći od svojih roditelja

da predlaže suprugu, izabrana je na opštoj sjednici sudija.

Iako je velika nezaposlenost, nema člana Vlade koji nije zaposlio svog bračnog druga. Uglavnom u uspješnim državnim firmama. Rijetki su članovi vlade, poput premijera **Mila Đukanovića**, čija supruga radi u porodičnoj *Prvoj banci*.

Supruga potpredsjednika Vlade, ministra pravde i vd ministra kulture

Duška Markovića, radi u Agenciji za telekomunikacije, plata 1070 eura. Koleginice u Komisiji za hartije od vrijednosti su supruge ministara - **Petra Ivanovića** i **Raška Konjevića**. Bračni drugovi ministara, pomoćnika i ostalih mnogobrojnih zapošljenih u vladi, redom su našli uhljebljenje u školama, domovima zdravlja, Zavodu za udžbenike, Zavodu za školstvo, mnogobrojnim agencijama, komisijama, bankama, telekomima...

Istina rijetki su bračni partneri koji primanjima nadmašuju ministarske plate. Takav je do skora bio bivši direktor *Montenegro Airlinesa* **Zoran Đurišić**, koji je sa prijavljenom platom od 1300 eura, zarađivao više od ministarke odbrane Milice Pejanović-Đurišić. Ministar rada i socijalnog staranja **Predrag Bošković** prima tek 930 eura, dok njegova supruga zapošljena u *Societe ženeral banci* 2.500 eura. Platu od 1360 eura prijavio je Komisiji za utvrđivanje konflikta interesa **Šaleta Đurović**, zapošljen u Agenciji za elektronske komunikacije, suprug bivše ministarke za evropske integracije **Gordane Đurović**.

Ima onih koji su na poslu kao kod kuće. Supruga sadašnjeg poslanika a bivšeg ministra poljoprivrede **Milutina Simovića** zapošljena je u Ministarstvu poljoprivrede, a supruga bivšeg ministra turizma **Predraga Nenezića**, koji je sada predsjednik UO JP Aerodroma Crne Gore, u *Montenegro Airlinesu*. Kompatibilne djelatnosti. Supruga **Novaka Adžića**, SDP kadra, direktora Zavoda za intelektualnu svojinu, radi u PAM CG (Prava autora muzike), dok je supruga opozicionog prvaka i poslanika **Gorana Danilovića** zapošljena u Skupštini.

Važni bračni drugovi smatraju da ih krasi stručnost. Opštepoznat

• UHLJEBIO
ČLANOVE
FAMILIJE I
PARTIJE:
Direktor Aero-
droma Crne
Gore Milovan
Đuričković

• SUPRUGE IM KOLEGINICE U KOMISIJI ZA HARTIJE OD VRIJEDNOSTI:

Petar Ivanović i Raško Konjević

protivi privatizaciji javnog preduzeća kojem je na čelu, ključni argument mu je da Aerodrome nije racionalno prodavati zbog dobrih poslovnih rezultata i „osjetljive” osnovne djelatnosti.

Ovoj pošasti na put bi trebalo da stanu zakoni i pravosuđe. Tamo - isto. Primjer Vrhovnog državnog tužilaštva: zamjenicu vrhovnog državnog tužioca **Stojanku Radović** za to mjesto je preporučila kuma

je slučaj kada je mjesto direktora Zavoda za zapošljavanje **Zorana Jelića**, naslijedila njegova supruga **Vukica Jelić**. Na optužbe o nepotizmu odgovorili su da se ne radi o tome već o stručnosti. Isti argument je potezan i u slučaju direktorice Uprave za kadrove **Svetlane Vuković**, supruge DPS veterana **Miodraga Vukovića**.

Nepotizam se posebno prebacivao dugogodišnjem direktoru Aerodroma Crne Gore **Milovanu Đuričkoviću**. Zaposlio je sina, brata od strica, sina drugog brata od strica... Nije zapostavljao ni partijske saborce. Zaposlio je suprugu svog partijskog šefa **Rifata Rastodera** u arhivu Aerodroma. Supruga partijskog mu druga, ministra saobraćaja **Ivana Brajovića**, je iz *Crnogorskog Telekom*a uzela otpremninu i prešla da radi u Aerodrome. Direktor Đuričković često ističe da se

Iako je velika nezaposlenost, nema člana Vlade koji nije zaposlio svog bračnog druga. Uglavnom u uspješnim državnim firmama. Rijetki su članovi vlade, poput premijera **Mila Đukanovića**, čija supruga radi u porodičnoj *Prvoj banci*

Vesna Medenica, predsjednica Vrhovnog suda. Njen suprug **Novo Radović**, nakon što je ove godine okončao mandat pomoćnika direktora Poreske uprave, imenovan je za vd direktora Direktorata za poreski i carinski sistem. Dever **Miraš**, sudija Ustavnog suda, bio je ministar pravde. Brat Stojanke Radović **Dragiša Baletić** sudija je podgoričkog Osnovnog suda. Druga zamjenica vrhovnog državnog tužioca **Miljana Radović**: suprug **Milan** je bio generalni sekretar skupštine, direktor ZIKS-a, ćerka **Ana** je zamjenik osnovnog državnog tužioca, dever **Zoran** predsjednik Osnovnog suda u Podgorici u kome radi i njegova supruga.

Kako sve funkcioniše ilustruje slučaj od prije par godina kada je lider PZP-a **Nebojša Medojević** tražio izuzeće sudije **Blaža Jovanića** u predmetu nikšićke Željezare protiv njega. Medojević je saopštio da je Jovanićeva supruga **Vesna**, zaposlena kao službenik u *Prvoj banci*, dok je njegov brat vozač **Aca Đukanovića**. Željezaru u sporu protiv Medojevića zastupa **Ana Kolarević**, sestra Aca i Mila Đukanovića, i prijateljica Vesne

Tekst objavljujemo u okviru projekta MCMD-a *Politička diskriminacija – primjeri, osnovi, uzroci i posljedice*, koji finansira EU posredstvom Centra za građansko obrazovanje (CGO) i Građanskih inicijativa (GI). Iznijeti stavovi su mišljenja MCMD i ni na koji način ne mogu biti interpretirani kao zvanični stav EU.

Medenice.

Monitor je ponudio predstavnicima partija da predstave svoje podatke o nepotizmu. Odgovorili su nam samo iz DF-a i Pozitivne. Iz DF su nam dostavili podatke o njima poznatim slučajevima nepotizma.

Poslanik Pozitivne **Goran Tuponja** za *Monitor* kaže da je odnos prema društvenim vrijednostima toliko iskrivljen da se nepotizam i ne krije. „Osobe koje su, zahvaljujući svojim državnim funkcijama, u prilici da 'izađu u susret' prijateljima i rođacima time se diče. Dobijaju na važnosti kao neko ko je 'učinjen'. Neko ko osuđuje nepotizam, brzo doživljava osudu okoline, jer ljudi su naučeni da im se čini”, objašnjava Tuponja. On naglašava da to „činjenje” posebno dobija na težini u predizbornim kampanjama kada nepotizam igra značajnu ulogu u pridobijanju glasova.

Dugoročno od svega je opasna tendencija kojom se djeca političke i tajkunske „elite“ pozicioniraju da preuzmu poluge moći od svojih roditelja.

Sin premijera Mila Đukanovića, **Blažo**, nakon što je završio UDG, postao je jedan od značajnijih biznismena u državi. Njegova firma **BB SOLAR** uz pomoć državnih para realizuje unosne energetske poslove. Pride tu su i brojne nekretnine po Crnoj Gori. Sin **Svetozara Marovića, Miloš**, bivši odbojkaš, preko noći je postao biznismen. Oprobao se u građevinarstvu, ugostiteljstvu, turizmu... Suvlasnik je budvanske Marine u partnerstvu s porodicom **Brana Mićunovića**, vlasnik kafea *Palma*, suvlasnik građevinske firme... Ženidbom sina Miloša, sa Mićunovićem se okumila i predsjednica Vrhovnog suda **Vesna Medenica**.

Tu su i ćerke. Marovićeva **Milena** zapošljena je u Opštini Budva, udata za gradonačelnika Cetinja **Aleksandra Bogdanovića**. Ćerka Filipa Vujanovića zapošljena je u Centralnoj banci Crne Gore.

Nepotizam za budućnost.

Predrag NIKOLIĆ

ULCINJ: PLANIRANJE PROSTORA

Regionalni centar, a ne periferija

Posljednji događaji pokazuju da se mijenja promišljanje o upotrebi prostora kao preduslova za pokretanje razvoja po resursima najbogatije opštine na Primorju. Uz otvaranje fakulteta, gradnju akva-parka, postizanje dogovora o gradnji hotela *Servantes*, te spremnost lokalne vlasti da se otvore ventili razvoja, treba očekivati da će Ulcinj ući u fazu prosperiteta

Kasno u utorak ulcinjski parlament je na vanrednoj sjednici jednoglasno usvojio zaključke o Nacrtu Prostorno-urbanističkog plana (PUP). Potvrdila se, i na ovom primjeru, teza **Aleksisa de Tokvila** da u opštini leži snaga slobodnih naroda. Jer, samo najširim konsenzusom ukupne zajednice, jasnom vizijom i odlučnošću Ulcinj može izaći iz trenutne pozicije grada na izdisaju.

Tim prije što PUP, taj najvažniji planski dokument opštine, radi Vlada, odnosno Ministarstvo održivog razvoj i turizma. Ulcinj je jedina opština u državi u kojoj je to slučaj. I to po sporazumu, koji je u julu 2009. godine tadašnji predsjednik opštine **Gzim Hajdinaga** potpisao s ministrom **Branimirom Gvozdenovićem**. Tada je bilo predviđeno da se taj dokument, koji je koštao gotovo 800 hiljada eura, uradi za godinu dana. Još nije gotov, iako je krivica za to većim dijelom na strani Ulcinjana, odnosno njihovih vlasti, koje su se za ovih pet godina tri puta izrotirale. Svaka od njih je, u neposrednom dogovoru s obrađivačima, pokušala da „progura“

svoja rješenja, što im je uglavnom uspijevalo. Uz to, izgovor za svako loše rješenje u PUP-u lako se mogao prevaliti na Ministarstvo. „Eto, rade kako hoće, kriv je Hajdinaga, koji im je to omogućio“, poručivali su

javnosti pripadnici „šaptačkih četa“. Ulcinjanima, hronično naviknutim da za sve nesreće, po definiciji, okrivljuju centralnu vlast, takve izgovore nije bilo teško prihvatiti. Čak ni nakon činjenice da su sve albanske stranke, na državnom nivou, u koaliciji s Demokratskom partijom socijalista.

Zato je logično što opštinske vlasti do sada nijesu koristile instrumente za zaštitu interesa lokalne samouprave i građana koji su bili predviđeni navedenim sporazumom od Savjeta za praćenje izrade plana izvršnog tima ili, pak, stručnih komisija.

Široko polje igara s jedinstvenim prirodnim prostorom u Ulcinju, omogućavala je činjenica da ta opština nema sopstvenu viziju razvoja, izraženu kroz Strateški plan, a što je zakonska obaveza koja je morala biti završena do kraja 2012. godine.

I zato su obrađivači PUP-a s tim zahvalnim prostorom mogli da rade praktično šta su htjeli. Da na pjeni od mora crtaju golf-teren, da smanjuju kapacitete na Velikoj plaži, da ne osluškuju zahtjeve Ulcinjana da se u Valdanosu ništa ne gradi... „Čak im je uspjelo da 'betoniraju' jedinu

Odbornici su, čak uz podršku DPS-a, postigli konsenzus oko Valdanosa i Solane, što je nešto najljepše što se desilo u Ulcinju u posljednjih nekoliko godina

zelenu površinu na Maloj plaži, gradski park. To je jedan od urbanih simbola, hortikulturno uređen, s palmama starim preko šest decenija“, kaže predsjednik Opštinskog odbora vladajuće Pozitivne Crne Gore **Dritan Abazović**, ilustrujući nedopustivo ponašanje obrađivača PUP-a.

Iako je predstavnik Ministarstva **Nikola Petrović** na svakom skupu poručivao da „Vladi ne pada na pamet da radi nešto bez dogovora s opštinom i građanima“, evidentno je da oni koji su radili PUP nijesu razumjeli njihove potrebe, želje i interese. Prije svega, potrebu da se Ulcinju da mjesto koje objektivno zaslužuje po prirodnim karakteristikama. Ono mjesto koje mu daje i Prostorni plan države (PPD) iz 2007. godine, a to je da je „uz Bar, Ulcinj centar od regionalnog značaja“.

Polazeći od negativnih de-

mografskih pokazatelja, a ne shvatajući da su oni u najvećoj mjeri posljedica izostanka privrednog rasta, obrađivači su smanjivali planirane kapacitete i funkcije grada, dajući mu praktično značaj lokalnog centra. To je posebno u neskladu s Master planom razvoja crnogorskog turizma, koji su uradili njemački eksperti 2001. godine, a koji je inoviran sedam godina kasnije, a u kojem je Ulcinj prepoznat kao središte internacionalnog turizma. I to se opredjeljenje našlo u PPD, pa čak i u prednacrtu Prostornog plana posebne namjene za obalno područje Crne Gore, koje radi isto Ministarstvo koje radi i PUP Ulcinja. „Kao da ove planove rade ministarstva iz dvije države, a ne jedno te isto Ministarstvo“, čudi se Abazović.

„Nama je sada i ovdje potrebna hitna promjena te paradigme. Ulcinj se nalazi na najnižoj razini razvoja u svojoj istoriji. Žalosno je da i pored svih potencijala, nama trenutno ne prijeti opasnost od pretjeranog razvoja nego, baš suprotno, od odumiranja. U takvoj situaciji, svaki restriktivni pristup u planiranju razvoja mogao bi imati pogubne posljedice“, kaže šef Odborničkog kluba opozicione Socijaldemokratske partije **Skender Elezagić** i ističe da se iz ove situacije može izaći aktiviranjem i korišćenjem najvećih i najatraktivnijih potencijala.

Zato su u svojim zaključcima odbornici složno „zalegli“ iza rješenja koja su ponuđena u Master planu. Istovremeno su, čak uz podršku DPS-a, postigli konsenzus oko Valdanosa i Solane, što je nešto najljepše što se desilo u Ulcinju u posljednjih nekoliko godina.

Uz nedavno otvaranje fakulteta, sada već izglednu gradnju najvećeg akva-parka u regionu, kao i postizanje dogovora za gradnju hotela *Servantes* početkom naredne godine, te volju i spremnost najšire javnosti i aktuelne opštinske vlasti da se otvore ventili razvoja, treba očekivati da Ulcinj, uprkos svemu, uđe u fazu prosperiteta.

Mustafa CANKA